

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

25.11.2021

Viite

MMM 1567/06.01/2019

MUISTIO

KASVINSUOJELUN NEUVOTTELUKUNNAN KOKOUS

Aika **25.11.2021 klo 9:00–11:00**

Paikka Ruokavirasto, (Mustialankatu 3, 00790 Helsinki)
Kokous pidettiin Teamsin välityksellä

Osallistujat Jarkko Hantula (Luke), Marja Jalli (Luke), Tove Jern (MMM, pj.), Paula Lilja (Ruokavirasto), Tuula Mäki-Valkama (Ruokavirasto), Sari Peltonen (ProAgria), Tomi Pousi (Kauppapuutarhaliitto), Mari Raininko (Kaste Ry), Veli-Pekka Reskola (MMM), Taina Sahin (MMM), Johanna Santala (Ruokavirasto), Marja Savonmäki (MMM), Hanna Skogster (Kauppapuutarhaliitto), Marja Suonpää (Tukes), Kim Tilli (Ruokavirasto, siht.), Pirjo Tomperi (MMM), Mika Virtanen (MTK), Annika Wickström (Ruokavirasto)

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus, asialistan hyväksyminen 09:00–09:05

Kokous avattiin klo 9:00 ja asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen 09:05–09:10

Pöytäkirja hyväksyttiin.

3. Kasvinterveyden valvonnan löydökset 2021 & kiinanmarjakääriäinen – mitä tapahtuu, jos löydetään?

Paula Lilja (Ruokavirasto) 09:10–09:35

Koloradonkuoriaisia löytyi tänä vuonna kahdella paikkakunnalla; 1 esiintymä Hämeen Tuuloksessa ja 2 Etelä-Karjalan Parikkalassa. Ne ovat saapuneet maahamme todennäköisesti ilmavirtojen mukana. Tuuloksessa löytyi toukkia ja Parikkalassa uuden sukupolven aikuisia. Kaikki esiintymät on torjuttu ja ne löytyivät Suomen suoja-alueella, mikä ei kata koko maata. Jos koloradonkuoriainen löytyisi Pohjois-Karjalassa, esiintymä ei olisi suoja-alueella,

Ruokavirasto

PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
Puh. 029 530 0400 (vaihde)
ruokavirasto.fi
Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
Tfn 029 530 0400 (växel)
livsmedelsverket.fi
FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
foodauthority.fi
Business ID: 2911686-7

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

25.11.2021

Viite

MMM 1567/06.01/2019

eikä Ruokavirastolla ole tällöin toimivaltaa torjunnassa. Myöskään sallittuja kasvinsuojelua-aineita ei ole koloradonkuoriaisen torjuntaan. Muitakin ilmoituksia epäillyistä esiintymistä tehtiin, mutta ne eivät olleet tätä lajia.

Ruskokurttuvirus tomaatinsiemenissä; takaisinvedot (2 kpl) tehtiin aluksi Hollannin aloit-
teesta ja näiden toimenpiteet ovat ulottuneet Suomeen asti. Osin siemenet ovat jo pääty-
neet tuotantoon, jolloin kartoitus tehdään 2021-22 viljelmillä, joille siemeniä päätyi. Sie-
menet lienevät peräisin EU:n ulkopuolelta, mutta eivät tule meille suoraan, vaan tulevat
meille toisesta EU-maasta. Itse tautia on löytynyt myös viljelmiltä EU:ssa, muttei kuiten-
kaan Suomessa.

Kiinanmarjakääriäinen (*Grapholita inopinata*) on aasialainen omenan karanteenituhooja,
joka vioittaa myös muita hedelmä- ja marjakasveja. Suomen perhostutkijoiden seuran jä-
sen löysi kiinanmarjakääriäisen ansasta Espoossa v. 2019, mutta tieto saatiin Ruokaviras-
toon kuitenkin vasta tämän vuoden keväällä. Löydöksen seurauksena tehtiin feromoni-
ansa-kartoitus 2021 Etelä-Suomessa ja tarkoitus on kartoittaa lajin mahdollista esiintymistä
edelleen. Kasvinterveyden kartoituksissa 2021 ei ollut löydöksiä, ei myöskään perhostutki-
joiden ansoissa Neuvottelukunnan kokoukseen mennessä, jolloin vielä osa ansoista oli tut-
kimatta.

Mutta mitä sitten tapahtuu jos löydetään esiintymä? Mitä tulisi tehdä, jos löydetään lisää
kartoituksissa ja ketkä olisivat yhteistyökumppaneita torjuntaa suunniteltaessa? Lajille on
kasvinterveysasetuksen mukaan tehtävä hävittämistoimenpiteet, mutta tämän tyyppisen
lentävän hyönteisen hävittäminen lienee mahdotonta, jos pysyvä populaation on ehtinyt
muodostua. Jos hävittäminen ei onnistu, tulee sovellettavaksi kasvinterveysasetuksen ar-
tikla 28, jonka mukaan EU:n komissio voi säätää leviämisen estämiseen tähtäävistä toimen-
piteistä. Tätä varten Suomen pitää toimittaa komissiolle näyttö siitä, että hävittäminen ei
ole mahdollista.

Kääriäislajin määrittäminen tehdään morfologisesti, kun ansasta löytyy kääriäinen – työläs me-
todi. Toistaiseksi on tutkittu jo 500 kääriäisnäytettä, koska feromonit eivät ole spesifisiä,
vaan houkuttavat useita lajeja. Omenoista voisi tietenkin etsiä toukkia, mutta näitä ei löy-
tyisi ennen loppukesää. Jos lajin todettaisiin esiintyvän Suomessa, kartoituksen perusteella
saatujen tulosten perusteella tapahtuva saastuneen alueen määrittäminen menisi loppu-
vuoteen. Kääriäisten torjuntaan sallittuja kasvinsuojelua-aineita on olemassa toukkien tor-
juntaan, mutta tietoa eliöstä on vähän, joten emme tiedä otollisinta torjunta-aikaa. Mah-
dollisesti saatettaisiin tarvita käyttölupia torjuntaan. Tarvittaisiin tutkimusta sopivimmista
toimenpiteistä sekä tietoa, mitkä olisivat keinot estää tuhoajan leviäminen. Sopisivatko
biologiset torjuntakeinot, massapyynti tai lisääntymisen häirintä? Aiemmat tuhoojien tor-
juntatapaukset ovat olleet paremmin hallittavissa, mutta nyt olisi kyseessä kovin liikkuvai-
nen hyönteislaji, joka lentää pitkiäkin matkoja.

Ruokavirasto

 PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
 Puh. 029 530 0400 (vaihde)
 ruokavirasto.fi
 Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

 PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
 Tfn 029 530 0400 (växel)
 livsmedelsverket.fi
 FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

 P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
 Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
 foodauthority.fi
 Business ID: 2911686-7

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

25.11.2021

Viite

MMM 1567/06.01/2019

Kasvien ja kasvituotteiden maahantuonnissa on todettu kasvinterveystodistuksissa puutteita ja puisesta pakkausmateriaalista on tehty sukkulamato löydöksiä. Myös puisen pakkausmateriaalin pakollisissa merkinnöissä on todettu puutteita tai virheitä.

Markkinointikieltoja on annettu muutama tulipolteen isäntäkasveille niiltä puuttuneen suoja-aluekasvipassin vuoksi, yksi kielto alppiruusuille todetun versopolteen löydyttyä ja yksi kielto pakkausmateriaalille elävien sukkulamatojen löydyttyä näytteestä.

Uusia karanteenituhoojien torjuntapäätöksiä on tehty v. 2021 ainoastaan perunalla; mainitut 2 koloradonkuoriaistapausta sekä 1 vaalearengasmädän ja 17 keltaperuna-ankeroiden torjuntaan (lisäpäätöksiä aiempiin päätöksiin). Saastuneen perunantuotannon pinta-ala vaikuttaa olevan kasvussa sekä vaalearengasmädän että keltaperuna-ankeroiden osalta.

Keskusteltiin kiinanmarjakääriäisen ilmaantumisen ja torjunnasta, pohtien voisiko torjunta olla jonkin jo tutumman meillä esiintyvän lajin torjuntaa vastaava? Minkä eliön torjuntaohjelman mukaan voitaisiin edetä? Ehdotettiin, että vastaava voisi olla vaikka omenakääriäinen ja että sallittuja kasvinsuojeluaineita kääriäisten torjuntaan on olemassa ja näitä voitaisiin kokeilla. Torjunnan ratkaisemiseksi tarvitaan silti yhteistyökumppaneita – esim. Tukes – suunnittelemaan sopivinta torjuntaohjelmaa. Kun otetaan huomioon nyt tehty löydös Espoossa, todennäköisesti ongelmaksi nousisivat torjuntatoimet yksityispihoissa. Ammattiviljelijöillä ongelma ei tule eteen, paitsi luomutuotannossa. Todettiin myös, että hyönteisiä on yleisesti ottaen leviämässä idästä länteen. Tukesista mainittiin, että kemiallisten kasvinsuojeluaineiden lisäksi on käytettävissä biologisia metodeja ja lisäksi on olemassa sallittuja massapyyntiaineita ja häirintäaineita, mutta, mikä lajin biologia ja lisääntyminen olisi meillä, vaatisi selvitystä. Arveltiin, että jos/kun löydämme lajia, se voisi olla jo laajemmin esiintyvä. Vuonna 2022 Ruokavirasto tulee tekemään laajemman kartoituksen hedelmäviljelmillä.

4. Puutarha-, vilja- ja öljykasvien kasvintuhoojaesiintymät 2021

Marja Jalli (Luke)

09:35–10:00

2021 on ollut yllätysten kasvukausi pitkän poutasään vuoksi - sekä tuttuja että myös uusia tuhojia esiintyi. Tuhoojien esiintymisaika oli myös yllätyksellinen kasvien nopeamman kehityksen vuoksi.

Tuhohyönteiset hyötyivät lämmöstä. Kirvaennusteen mukaan kirvoja tulisi olemaan runsaasti ja näin kävikin. Lisäksi kirvoja saapui maahan kaukokulkeumana. Viljankääpiökasvu-

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

25.11.2021

Viite

MMM 1567/06.01/2019

viroosia ei silti ollut runsaasti. Loppukaudesta esiintyi jo runsaasti kirvojen luontaisia vihollisia, kuten leppäpirkkoja. Syysvehnällä ja sokerijuurikkaalla Etelä-Suomessa esiintyi vaaksiaisen toukkia runsaasti ja aiheuttaen voitusta. Niiden torjuntaan sokerijuurikkaalla myönnettiin poikkeuslupa Steward 30 WG -aineelle. Vaaksiaiset hyötyivät märästä saksasta ja leudosta talvesta ja talvehtivat toukkina. Ne syövät tavallisesti kuollutta kasviainesta, mutta myös eläviä kasveja ja esiintyvät usein nurmilla sekä näiden jälkeisillä kasvustoilla.

Kirppoja ja kahukärpäsiä esiintyi kevätiljoilla, mutta ne eivät yleensä ole kovin haitallisia sivuversojen kompensoimassa pääverson voittamisen. Kylvöt viivästyivät märkyiden vuoksi, joten kahukärpäsvoituksia tuli kauralle ja varsikirpasta voitusta ohralle. Kalvasekoyökköstä todettiin vehnällä Elimäellä, samalla alueella kuin edellisenä vuonna. Rapsipistiäinen esiintyi aikaisessa vaiheessa jo alkukesästä, mutta myös loppukaudesta öljykasveilla ja retikalla. Toukat syövät lehdet jättäen vain ruodin ja isommat suonet jäljelle. Kirpat, rapsikuoriaiset ja kaalikoit esiintyivät myös öljykasveilla.

Uusi tuhoaja härkäpapupiilokas (*Bruchus rufimanus*) on härkäpavulla yleinen muualla Euroopassa ja todennäköisesti siemenen mukana on levinnyt meille ja esiintymiä alkaa olla jo. Laji vioittaa siemeniä ja talvehtii aikuisena, mutta myös toukkana siemenissä. Sen torjunta on hankalaa. Siementen voittaminen heikentää itämistä, vaikuttaa sadon laatuun ja määrään sekä altistaa kasvitaudeille. Esiintyi runsaasti myös muita yleisiä tuholaisia.

Vihanneskasveilla esiintyi vaihtelevan aluekohtaisesti porkkanakemppiä ja kuivuus pahensi tuhotilannetta. Kirppoja oli paikoin runsaasti vioittaen kaalikasveja. Kaalikoita tavattiin touko-kesäkuusta lähtien aiheuttaen torjuntatarvetta heinäkuulla. Lisäksi rapsipistiäisiä ja kaalikirvoja kaaleilla. Gammayökkösiä vaelsi meille kesäkuun lopulla ja toukkia alkoi esiintyä heinä-elokuun vaihteessa. Luteita ja kaskaita oli runsaasti koko kasvukauden ajan.

Marjakasveista mansikalla esiintyi ripsiäisiä ja mansikkapunkkeja lämmön ansiosta sekä marjaluteita loppukesästä herukoilla ja vadelmilla. Tyrnikärpäsen esiintymisalue laajenee edelleen.

Rikkakasveista rikkakananhirssi ja lännenkananhirssi hyötyivät korkeista lämpötiloista ja niillä on korkea siementuotto. Lajit ovat saapuneet Suomeen todennäköisesti siemenen epäpuhtautena alun perin. Lajit ovat C4-kasveja, jotka hyötyvät kuumista kesistä.

Kasvitaudit; siemenlevintäiset: syysviljat olivat hyvin talvehtineita, mutta samoin myös näillä talvehtineet taudinaiheuttajat. Taudit hyötyivät alkukauden kosteudesta ja vaikka lämmin kausi vähensi osan näistä esiintymistä, niitä myös selvisi kuivuuden yli. Sadetta ei

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

25.11.2021

Viite

MMM 1567/06.01/2019

tarvittu edistämään leviämistä. Tyvitauteja oli paikoin runsaasti viljoilla sekä palkokasveilla. Erityisesti *Fusariumia* oli ohralla ja herneellä. Palkokasveilla viljelykierto on tärkeä tautien kurissa pitämiseksi, viljelyn yleistymisen viljelykierrossa on kuitenkin lisännyt taudinaiheuttajia. *Fusarium*-lajit ovat osin samoja eri kasviryhmillä.

Erityisesti ohralla ja herneellä esiintyi tyvitauteja. Syysviljoilla oli poikkeuksellisesti ruosteita jo kesäkuun alussa, ja ne ovatkin lämpimien kesien tauteja. Ruosteet talvehtivat syysviljoissa tai väli-isännissä, eivät siemenessä tai kasvijätteessä. Torjunnan tarpeeseen vaikuttaa mm. lajikekestävyys.

Torjyvän hyväksymisrajat EU:ssa ovat muuttuneet. Ruis kukki kesäkuun alussa ja se vähensi tautia. Ohran kukkiessa oli helteitä ja se altisti torjyvätartunnalle. Jos ohran kukkiessa on häiriöitä, torjyvä voi päästä kukkiin ja näitä huomioita oli erityisesti Etelä-Pohjanmaan alueelta. Esiintymiseen voidaan vaikuttaa viljelyteknisin keinoin. Värilajittelijaa käyttämällä saadaan torjyvät lajiteltua pois sadosta. Laikkutauteja ja puutostauteja ym. esiintyi erityisesti kauralla. Stressioireita esiintyi yleisesti ja niitä saatettiin epähuomiossa torjua tauteina. Taudeista todettiin kaurankehälaikkua, kauranlehtilaikkua sekä ohran tyvi- ja rengaslaikkua. Ohran verkkolaikku ei tarvitse sadetta levintään, kuten eivät muukaan siemenlevintäiset taudit.

Keskusteltiin viljelykierron haasteesta palkokasveilla, miten hyvin viljelijät tiedostavat tämän ja aiheuttaako aluskasvien käyttö tätä ongelmaa? Kerrottiin ongelman olevan huonosti tiedossa meilläkin, tehdään yksittäistä lohkokohtaista seurantaa. *Fusarium*-kirjoa saadaan monipuolistettua eli lajien välistä kilpailua saadaan aikaan, mutta viljelykierto ei kuitenkaan poista taudinaiheuttajia. Aluskasvit saattavat lisätä tautien esiintymistä. Arveltiin, että palkokasvien määrä aluskasveissa olisi pidettävä minimissä.

Vieraslajien riski myös rikkakasveina on olemassa ja asiaa on hyvä seurata edelleen. Myöskään möhöjuurta ja sen esiintymisen seurantaa ei pidä unohtaa. Kysyttiin, mikä jäi käsitykseksi siitä, mitä pitää seurata tai varoa ensi vuonna? Suuri osa mainituista hyönteislajeista on meillä talvehtivia, joten runsaus nyt voi tarkoittaa yleisyyttä ensi vuonna. Ruosteiden tarkkailu olisi myös suotavaa, erityisesti jos talvesta ei tule kylmä.

5. Metsätuhot 2021, Jarkko Hantula (Luke)

10:00–10:25

Metsätuhotietopalvelun kautta on ilmoitettu runsaasti tuhoja seuraavista: juurikäpää, kirjanpainaja, saarnipistiäinen ja okakaarnakuoriaisen oireyhtymä. Muutamia ilmoituksia kuusen mustarokosta ja tukkimiehentäistä. Yksittäisiä ilmoituksia on tehty sorokasta, männynversosurmasta, lumimittarista, lehtitikaskuoriaisesta, käpykoisasta, ytimennävertäjästä, hirvistä ja pihtojen korotaudista.

Okakaarnakuoriaisesta tiedämme melko vähän ja on tarpeen selvittää lisää. Lounais-Suomessa se on viime vuosina tappanut mäntyjä ja sen kuljettamat sienet ovat aiheuttaneet

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

25.11.2021

Viite

MMM 1567/06.01/2019

puuainekseen sinistymää. Hyönteisen runsastumisen on uskottu liittyvän kuumaan ja kivaan kesään 2018, jonka seurauksena okakaarnakuoriaiset olisivat iskeytyneet puihin. Tehdyssä selvityksessä havaittiin kuitenkin, että kyseessä olivat usean eri tekijän yhdessä aiheuttamat puukuolemat ja tämänhetkisen käsityksen mukaan kuivuus ja juurikäpää olivat heikentäneet puita, minkä seurauksena okakaarnakuoriainen iskeytyi niihin aiheuttaen lopullisen kuoleman. Puita tutkittaessa löytyi myös juurikäpää sekä *Sphaeropsis sapinea* -sientä (havuparikas), joka aiheuttaa etelänversosurmaa, mutta sen merkitys puukuolemien aiheuttajana on toistaiseksi epäselvä. Kuivuuden ja juurikäävän jo heikentämällä puilla kuolemaa epäillään näiden yhdessä aiheuttamaksi. Okakaarnakuoriais-oireyhtymässä havaittiin myös ytimennävertäjiä, jotka ovat pikemminkin tuhon hyödyntäjiä kuin aiheuttajia.

Eeva Terhonen on tutkinut havuparikas-sientä etelänversosurman aiheuttajana. Sieni tappaa männystä kuluvan vuoden vuosikasvun. Sieni tunnetaan männyn tuhojen aiheuttajana Keski-Euroopassa ja on esiintynyt Suomessa ainakin vuodesta 2015. Mahdollisia esiintymiä on todettu Helsingissä, Vantaalla ja Tuusulassa.

Juurikäävän esiintymisen tutkiminen ennallaan. Esiintymistilanne vaihtelee vain vähän, mutta juurikäpää on merkittävin tuhoaiheuttaja Suomessa. Juurikäävän virustorjunta on patentoitu käyttöön. Kulunut kuuma ja kuiva kesä ei heikennä tautitilannetta.

Versosurmatilanne: tuoreita esiintymiä ei ollut runsaina missään.

Kirjanpainaja VMI:n (Valtakunnan Metsien Inventointi) mukaan Etelä- ja Lounais-Suomessa, Keski-Suomessa ja Savossa. Kohtuullisen runsaina esiintymiä on eteläosissa maata. Lämpösummakartan mukaan pohjoiseen leviäminen on mahdollista. Tukkimiehentäitä ja mäntypistiäisiä löytyi Pohjanmaalla, kuten myös ytimennävertäjiä. Havununnan esiintyminen on ennallaan esiintymisen ja tuhojen osalta. Levinneisyyden pohjoisrajana voidaan pitää Ikaalinen-Kitee-linjaa.

Hirvituhoja esiintyi tasaisesti koko maassa. Hirvikanta pienenee ja korvattavat hirvivahingot vähentyneet. Valkohäntäkauris tulossa myös merkittäväksi tuhojen aiheuttajaksi esiintymisalueellaan. Kanta kasvaa edelleen rajusti. Metsäkauriin kanta lisääntyy myös ja esiintymisalue on laajempi kuin valkohäntäkauriin. Lapin eteläosiin asti. Pienten hirvieläinten tuhoista ei ole erikseen tilastoja, mutta alueellisesti ne voivat olla merkittäviä. Syöntijäljistä ja -korkeudesta voi usein päätellä todennäköisen tuhon aiheuttajan. Myyrä-tuhoja esiintyi Metsä-Lapissa, Pirkanmaalla ja Pohjanmaalla kohtalaisesti, Länsi-Suomessa esiintymishuippu on nyt. Muualla maassa ei merkittäviä tuhoja.

Kuusen kävyissä kuusentuomiruostetta 10-(20) %. Ensi vuodelle enteilee myös runsasta ruostetautia.

Ruokavirasto

 PL 100, 00027 RUOKAVIRASTO
 Puh. 029 530 0400 (vaihe)
 ruokavirasto.fi
 Y-tunnus: 2911686-7

Livsmedelsverket

 PB 100, 00027 LIVSMEDELSVERKET
 Tfn 029 530 0400 (växel)
 livsmedelsverket.fi
 FO-nummer: 2911686-7

Finnish Food Authority

 P.O. Box 100, FI-00027 FINNISH FOOD AUTHORITY, FINLAND
 Tel. +358 29 530 0400 (switchboard)
 foodauthority.fi
 Business ID: 2911686-7

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

25.11.2021

Viite

MMM 1567/06.01/2019

Tuuli- ja lumituhoja: lounaasta alkaen kohti koillista myrskytuhoja ja pohjoisesta alkaen lumituhoja. Paula-myrsky kesäkuussa vahingoitti puustoa 40 miljoonan € arvosta. Metsätuhot Pohjois-Pohjanmaalla: versosurmaa tuoreena esiintyi vähän, tervasrosaa hieman lisääntyneenä, harmaakaristetta ei lainkaan. Kuusensuopursuruostetta oli kohtalaisesti kuusella, mutta männyn versoruostetta ei löydetty. Koivunruostetta erittäin vähän, kohtalaisesti koivun lehtilaikkua. Kehräjäjakoita esiintyi runsaasti koivulla ja pihlajalla Oulun alueella. Mustasaarnipistiäinen esiintyi tavalliseen tapaan etelässä.

Kuivuus saattaa lisätä eri tuholaisten esiintymisen aiheuttamia tuhoja jatkossa. Kestääkö saarni vuosittaisen syönnin? Mitä ilmeisimmin kestää ainakin useita perättäisiä syöntivuosia. Saarnen tulevaisuuden uhkana ovat edelleen saarnensurma ja saarnenjalosoukko.

6. Kasvinterveyden valvonta omavalvontana - ensimmäiset kokemukset

Annika Wickström (Ruokavirasto)

10:25–10:50

Kasvipassi ja omavalvonta – mikä se on ja kuka kasvipassin myöntää? Kasvipassi on merkintä mitä käytetään istutettavaksi tarkoitetuilla kasveilla. Se on erillinen etiketti, jonka muoto ja sisältö on määritelty. Se kiinnitetään kasveihin tai näiden pakkauksiin - osin sallitaan vielä merkinnät lähetyslistoihin. Vaaditaan kasveja siirrettäessä toimijoiden välillä (tukkumyynti), siemenperunalla ja tulipoltetaudin isäntäkasveilla myös kuluttajille asti. Kasvipassin myöntämisen edellytyksenä on, että kasvit on tarkastettu omavalvontana ja todettu, ettei näillä esiinny karanteeni- eikä laatutuhoojia. Kasvipassin myöntäminen on luvanvaraista ja lupa myönnetään tarkastusten perusteella. Luvan saaneen pitää olla rekisteröity kasvinterveysrekisteriin ja tällä on oltava riittävä osaaminen tuhoojien havaitsemiseksi ja tarkastamiseksi. Käytännössä toimija suorittaa kasvinterveysvastaavan verkko-koulutuksen. Omavalvonnan tarkastuksista on pidettävä kirjaa. Kasvipassin myöntäjiä ovat käytännössä ruukku- ja ryhmäkasviviljelijät sekä taimitarhat. Omavalvonnan tarkastus tehdään kasvien vastaanotossa, tuotannossa ja vielä lähetettäessä. Omavalvontasuunnitelma on hyvä olla olemassa. Rekisterissä on 273 kasvipassin myöntäjää ja 99 Mevi-toimijaa (metsänviljelyaineiston toimittaja).

Ruokaviraston verkkosivuilta, avoimesta tiedosta löytyvät nimellä kaikki, joilla on oikeus myöntää kasvipasseja.

Vuosi 2020 meni heikosti omavalvonnan valvonnan osalta koronan vuoksi, mutta tänä vuonna jo paremmin: 25.11.2021 mennessä oli tehty 201 omavalvonnan tarkastusta kasvinterveydessä + 32 omavalvonnan tarkastusta Mevi-toimijoilla. Siivoamme rekisteriä samalla eli pyrimme poistamaan ne, joiden ei enää tarvitse olla rekisterissä. Viljelijät, jotka myyvät tuotantonsa suoraan kuluttajille, eivät enää kuulu rekisteriin, pois lukien etämyyjät.

Kasvintuotannon osasto

Kasvinterveys- ja lannoiteyksikkö

Pvm/Datum/Date

25.11.2021

Viite

MMM 1567/06.01/2019

Kauppapuutarhaliiton ja viherympäristöliiton kanssa on laadittu valmiiksi omavalvonnan suunnitelman ja toimintasuunnitelman mallipohjia. Tarkastukset ovat menneet mukavasti ja huomautuksia vaativaa toimintaa ei juuri ole ollut. Kasvukautinen tarkkailu vaatii vielä lisää neuvontaa. Osittain kasvipassiasia koetaan edelleen vaikeaksi, Touko-palvelun kautta tehtävä kirjautumiset ja rekisteritietojen muokkaukset vaativat myös paljon neuvontaa ja apua.

Valmiit mallipohjat eivät sovellu kaikille toimijoille. Osalla toimijoista osaaminen kasvipassin myöntämisvaatimuksista on heikko ja tarkastajien työaikaa menee opastamiseen ja neuvontaan - valmentaminen tosin on osa tarkastajan työtä. Tarkastajat ovat kokeneet omavalvonnan kirjanpidon tarkastamisen vaikeaksi, koska sallitaan monenlaisia kirjaustapoja. Omavalvontasuunnitelman on vielä puuttunut joiltakin. Pääsääntöisesti asioita ei ole koettu vaikeiksi kun asiat on selvitetty perusteellisesti ja toimiin ryhdytty. Osalla toimijoista asiat ovat olleet oikealla tolalla jo kauan. Kasvinterveysvastaavan verkkokoulutus on koettu sopivan vaikeaksi ja pituiseksi, mutta kasvintuhoojatietämystä olisi kaivattu enemmän. Neuvonnan ja ohjeistamisen jälkeen toimijoita on saatu tekemään pyydetty Touko-palvelun ilmoitukset. Jotkut ovat todenneet, ettei asia ollutkaan niin hankala kuin ennakkoon oli luultu. Paikan päällä tehty tarkastus koettiin hyväksi.

Kommentit Kauppapuutarhaliiton kyselyyn:

Kasvihuonetuottajat (liiton jäsenet) tuntevat vaatimukset liittyen kasvipassin myöntämiseen ja omavalvontaan. Tiedotukseen on oltu tyytyväisiä, mutta kasvipassitietojen taltiointi koetaan työlääksi. Tarkastajien apu ja viranomaisten neuvova ote koetaan hyväksi. Taimistoviljelijät ovat kattavasti suorittaneet kasvinterveysvastaavan koulutuksen ja kasvipassivaatimukset ovat tuttuja. Ohjeistuksen ja neuvonnan on koettu parantuneen koko ajan. Tarkastajien apuun on oltu tyytyväisiä. Omavalvonnan ja jäljitettävyyden toteuttaminen ja sisällyttäminen ohjelmistoihin on ollut vaativaa ja myös viljely- ja varastointimenetelmiä on jouduttu kehittämään uusia vaatimuksia vastaaviksi.

7. Muut asiat 10:50–10:55

Muita asioita ei tuotu esiin. tammikuussa suunnitellaan tulevan vuoden kokoukset.

8. Kokouksen päättäminen 10:55–11:00

kokous päätettiin klo 11:00